

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie zażalenia **S. P.**

na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Sandomierzu z dnia 30 listopada 2023 r., sygn. akt [...], o odmowie wszczęcia śledztwa, po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 5 lipca 2024 r., wniosku Sądu Rejonowego w Kielcach o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu zawartego w postanowieniu z dnia 9 maja 2024 r., II Kp 304/24, na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**wniosek uwzględnić i sprawę przekazać do rozpoznania
Sądowi Rejonowemu w Skarżysku-Kamiennej.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 maja 2024 r. Sąd Rejonowy w Kielcach wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Sprawa dotyczy zażalenia pokrzywdzonego S.P. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Sandomierzu z dnia 30 listopada 2023 r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień przez sędziego Sądu Rejonowego w Kielcach poprzez niewłaściwe procedowanie w sprawie o sygn. akt IXW 780/21 i niedopełnienie obowiązków przez prezesa tego sądu,

poprzez niesprawowanie nadzoru służbowego nad sędzią, a przez to działanie na szkodę interesu prywatnego S. P., tj. o czyn z art. 233 § 1 k.k. – wobec stwierdzenia, że czynu nie popełniono (art. 305 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k.).

Uzasadniając potrzebę przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu Sąd Rejonowy w Kielcach wskazał na okoliczność, iż sprawa, w której wydano zaskarżone postanowienie dotyczy m. in. prezesa Sądu Rejonowego w Kielcach – X.Y., który jest przełożonym sędziów orzekających w tym sądzie, a także sprawuje nad nimi nadzór administracyjny. Istniejący w ten sposób stosunek zależności służbowej w odbiorze społecznym może – zdaniem sądu wnioskującego – rodzić przeświadczenie o braku warunków do bezstronnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy, tj. Sąd Rejonowy w Kielcach. Względ na konieczność wykluczenia potencjalnego, nawet zupełnie nieuzasadnionego przekonania o braku warunków do obiektywnego osądzenia sprawy, przesądził o wystąpieniu z wnioskiem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Rejonowego w Kielcach zasługiwała na uwzględnienie i sprawę należało przekazać do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Instytucja tzw. właściwości z delegacji, uregulowana w art. 37 k.p.k., ma charakter wyjątkowy. Skorzystanie z niej możliwe jest tylko wtedy, gdy zaistnieją tego rodzaju okoliczności, które stanowią podstawę do twierdzenia, że w powszechnym odbiorze społecznym powstaną wątpliwości, co do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy. Właśnie takie okoliczności zaistniały w niniejszej sprawie.

Sprawa, w której prokurator Prokuratury Rejonowej w Sandomierzu wydał zaskarżone przez pokrzywdzonego S. P. postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa, dotyczy bowiem sędziego oraz prezesa Sądu Rejonowego w Kielcach, co może rodzić u stron postępowania, w pierwszej kolejności u autora zażalenia, i szerzej - w opinii publicznej, o ile sprawa nabrałaby rozgłosu, wątpliwości co do gwarancji prawidłowego procedowania. Co równie istotne, wymieniony we wniosku prezes - z racji pełnionej funkcji kierowniczej - jest przełożonym/zwierzchnikiem

służbowym sędziów orzekających w ww. Sądzie oraz sprawuje nad nimi nadzór administracyjny. Relacje zawodowe i koleżeńskie sędziów orzekających w tym samym Sądzie z sędzią orzekającym w sprawie o sygn. akt IXW 780/21 – X.Y.1 oraz podległość służbowa sędziów względem występującego w tej samej sprawie Prezesa tego Sądu – X.Y., stanowią dostateczną argumentację do uwzględnienia wniosku w trybie art. 37 k.p.k.

Nie kwestionując zdolności Sądu Rejonowego w Kielcach do obiektywnego rozpoznania sprawy, trzeba przyjąć, że rozpoznanie przez ten sąd sprawy z zażalenia pokrzywdzonego S. P. jawić się może jako dyskusyjne w pryzmacie kryterium dobra wymiaru sprawiedliwości. Zachodzi bowiem prawdopodobieństwo pojawienia się u zainteresowanych osób wątpliwości, czy wyłącznie względy merytoryczne rzutowały na rozstrzygnięcie sądu. W orzecznictwie najwyższej instancji sądowej uznaje się, że odbiór społeczny często wymyka się ocenom racjonalnym, które w nakreślonych wyżej realiach mogłyby determinować przekonanie o stronnictwym nastawieniu sądu wnioskującego. Zaaprobowanie tej sytuacji godziłoby w dobro wymiaru sprawiedliwości, bowiem podawałoby w wątpliwość naturalne i normatywnie uzasadnione oczekiwanie, że postępowanie odwoławcze zostanie prowadzone bezstronnie, wnikliwie i sprawnie (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2023 r., II KO 144/23, LEX nr 3649798).

Mając na uwadze powyższe okoliczności stwierdzić zatem należy, że względ na dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu. Sąd Najwyższy uwzględnił zatem wniosek Sądu Rejonowego w Kielcach i jako sąd właściwy do rozpoznania przedmiotowej sprawy na zasadzie tzw. właściwości z delegacji wskazał na Sąd Rejonowy w Skarżysku-Kamiennej, pozostający w relatywnie niedużej odległości od sądu wnioskującego i w tym samym okręgu sądowym (kieleckim), co zapewni gwarancję obiektywnego rozpoznania przedmiotowej sprawy.

[PGW]

[a.ł.]

